

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Πύρρου 1
Διοικητήριο
ΤΚ 45221, Ιωάννινα

Ιωάννινα, 22.12.2025

Αριθ. Πρωτ.: 3230

ΘΕΜΑ : Έγκριση 1^{ης} έκδοσης αρχείου συχνών ερωτήσεων – απαντήσεων για την Πρόσκληση υποβολής προτάσεων “Επιχειρώ - Καινοτομώ στην Ήπειρο” στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/τΑ/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύει.
2. Τον Ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/τΑ/19-7-2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.», όπως ισχύει.
3. Το Π.Δ. 140/27-12-2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Ηπείρου» (ΦΕΚ 233/τΑ/27-12-2010), όπως ισχύει.
4. Την αριθμ. 96/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, με την οποία έγινε η επικύρωση των αποτελεσμάτων των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 και ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, των εκλεγέντων Περιφερειάρχου και των περιφερειακών συμβούλων της Περιφέρειας Ηπείρου, για την οποία δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις κατά του κύρους των, ως ισχύει.
5. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, όπως ισχύει.

6. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου + (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του Καν (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, όπως ισχύει.
7. Τον Καν. (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, όπως ισχύει.
8. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
9. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
10. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως ισχύει.
11. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, όπως ισχύει.
12. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/τΑ/22-4-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του Ν.4622/2019 (ΦΕΚ 133/τΑ/7-8-2019), όπως ισχύει.
13. Τον Ν.4914/2022 (ΦΕΚ 61/τΑ/21-3-2022) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας “Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.” και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
14. Την C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29-7-2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία.
15. Την Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2022) 6511final/5-9-2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος Ήπειρος για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Περιφέρεια Ηπείρου στην Ελλάδα (CCI2021EL16FFPR009).
16. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΣΠΑ 2021-2027.
17. Την Υπουργική Απόφαση 114947/29-11-2022 (ΦΕΚ 6132/τΒ/1-12-2022) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027», όπως ισχύει.
18. Την Υπουργική Απόφαση 110565/17-11-2022 (ΦΕΚ 5958/τΒ/22-11-2022) «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του Ν.4914/2022 (Α' 61)», όπως ισχύει.
19. Η Κοινή Υπουργική Απόφαση 5483/20.01.2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390), όπως ισχύει.
20. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 77792/2-8-2022 (ΦΕΚ 4164/τΒ/4-8-2022) με την οποία Αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Ήπειρος, όπως ισχύει.
21. Την με αρ. πρωτ. 1398/5-6-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη (ΑΔΑ: 6ΥΖΕ7Λ9-ΗΦΩ) περί ορισμού του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής Προγράμματος Ήπειρος για τη διαχείριση πράξεων κρατικών ενισχύσεων, όπως τροποποιήθηκε με την 1410/25-6-2025 (ΑΔΑ: ΨΔΨΞ7Λ9-8ΕΝ) Απόφαση.
22. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 3357/ΕΥΣ/1338/27-01-2011 και θέμα: "Στοιχεία συστήματος για τον έλεγχο σώρευσης κρατικών ενισχύσεων", όπως τροποποιείται και ισχύει.

23. Το με αρ. πρωτ. 99801/27-10-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
24. Το με αρ. πρωτ. 112292/27-11-2023 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
25. Το με αρ. πρωτ. 15460/25-10-2024 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του Ν.4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) προς τα μέλη των Αναθετουσών Αρχών, γνωμοδοτικά και αποφαινόμενα όργανα, όργανα διοίκησης ή άλλα όργανα των Αναθετουσών Αρχών, καθώς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και μέλη σχετικών μητρώων που εμπλέκονται στην διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης (Υπόδειγμα 2)".
26. Το με αρ. πρωτ. 35720/27-2-2025 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Παροχή επιπλέον διευκρινίσεων σε συνέχεια της με αριθ. πρωτ. οικ. 157460/ΕΞ2024/ΥΠΕΘΟΟ/25.10.2024 εγκυκλίου μας και προσαρμογή εντύπων (Υπόδειγμα 1 και Υπόδειγμα 2)".
27. Ο Ν.4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
28. Ο Ν.4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.»
29. Ο Ν.4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20, όπως ισχύει.
30. Την αρ. 66021/29.06.2022 (ΦΕΚ 3359/Τβ/30.06.2022) Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027».
31. Το από 13/3/2025 Πρακτικό του ΠΣΕΚ, με το οποίο εγκρίνονται οι προτάσεις σχετικά με την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021 – 2027.
32. Το με αρ. πρωτ. 144534 ΕΞ 2025/ΥΠΕΘΟΟ 19-08-2025 έγγραφο ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διατύπωση γνώμης επί της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 201-27".
33. Την με αρ. πρωτ. 938/5-5-2025 Απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση και ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων (έκδοση 8.0), όπως τροποποιήθηκε με την 2075/17-9-2025 απόφαση (έκδοση 8.3).
34. Η με αρ. πρωτ. 2282/03.10.2025 Απόφαση έγκρισης της 14^{ης} Γραπτής Διαδικασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027, με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία

αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων της πρόσκλησης της Δράσης 1.iii.1: Ανάπτυξη καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας / Υποδράση 1.iii.1α: Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΣΕ.

35. Την με αρ. πρωτ. 2462/16.10.2025 (ΑΔΑ Ψ17Β7Λ9-9Τ6) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την Πρόσκληση υποβολής προτάσεων «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Ήπειρος 2021 – 2027, όπως τροποποιήθηκε με την με αρ. πρωτ. 3109/19.12.2025 (ΑΔΑ 9ΣΤΨ7Λ9-ΜΩΔ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου για την 1^η Τροποποίησή της.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Την έγκριση αρχείου συχνών ερωτήσεων – απαντήσεων για την Πρόσκληση “ΠΗΠΕ-03 Επιχειρώ - Καινοτομώ στην Ήπειρο” (κωδικός πρόσκλησης ΟΠΣ 19885), στο πλαίσιο του Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027, για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης και των Παραρτημάτων της.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

Συνημμένα:

- Αρχείο συχνών ερωτήσεων – απαντήσεων για την Πρόσκληση “Επιχειρώ - Καινοτομώ στην Ήπειρο”, Έκδοση 1.0

Κοινοποίηση:

- Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ, ggde.espa@minfin.gr
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων, eyspep@mneec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων & Χρηματοδοτικών Εργαλείων, stateaid_unit@minfin.gr
- Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, monesee@minfin.gr
- Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) info@efepae.gr
- Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου, Ηπείρου & Ιονίων Νήσων, pep@diaxeiristiki.gr

ΑΡΧΕΙΟ ΣΥΧΝΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ «Επιχειρώ – Καινοτομώ», Π.Ε.Π. Ηπείρου 2021 – 2027

1. Ερώτηση: Ως προϋπόθεση συμμετοχής στη δράση είναι «οι επιχειρήσεις να διαθέτουν κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα σε ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)». Ο εν λόγω ΚΑΔ οφείλει να υπάρχει σε όλη την διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ήτοι να έχει προστεθεί έως 31/12/2023 ή δύναται να έχει προστεθεί και κατά την διάρκεια του 2024;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, για να είναι επιλέξιμη μια επιχείρηση θα πρέπει να δραστηριοποιείται ουσιωδώς στους Τομείς της Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027, ήτοι να διαθέτει κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα σε ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ). Συνεπώς, θα πρέπει η επιχείρηση να διαθέτει εντός του έτους 2024, και όχι κατ' ανάγκη την 01/01/2024, κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα έναν ΚΑΔ που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ) της Πρόσκλησης. Η τεκμηρίωση προκύπτει από τα υποβληθέντα έντυπα Ε3 και την προσωποποιημένη πληροφόρηση της επιχείρησης, στοιχεία που θα αντληθούν και μέσω διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ με την πλατφόρμα myAADE.

2. Ερώτηση: Επιχείρηση κατείχε, εκ παραδρομής, ως κύριο τον ΚΑΔ «41.20.20.01-Εργασίες διαμόρφωσης ή ανέγερσης κτίσματος ή άλλου είδους κατασκευών (ως αγαθού επένδυσης του άρθρ. 33 παρ. 4 του Κώδικα ΦΠΑ) για ίδια άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ των εισροών τους». Η επιχείρηση θα προσθέσει επιλέξιμο ΚΑΔ ως κύριο σε προγενέστερη ημερομηνία, διότι το έργο κατασκευής έχει ολοκληρωθεί. Ως ημερομηνία προσθήκης στην ΔΟΥ λογίζεται η προγενέστερη ημερομηνία και όχι η ημερομηνία μεταβολής. Πληρείται για την εν λόγω περίπτωση το κριτήριο «... οι δικαιούχοι να διαθέτουν κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της ημερομηνίας δημοσίευσης της Πρόσκλησης κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα σε ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)»;

Απάντηση: Η ενεργοποίηση του Κύριου ΚΑΔ ή του ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα θα ελεγχθεί κατά την αξιολόγηση σύμφωνα με τα στοιχεία που θα αντληθούν μέσω διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ με την πλατφόρμα myAADE. Σημειώνεται ότι πέραν της επιλεξιμότητας του κύριου ΚΑΔ θα πρέπει να πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις του κεφαλαίου 4 στο σύνολό τους.

3. Ερώτηση: Μία επιχείρηση που διαθέτει έδρα και υποκατάστημα, έχει στην έδρα κύριο ΚΑΔ τον «56.10.11.11-Υπηρεσίες παροχής γευμάτων και ποτών από σνακ μπαρ», που είναι μη επιλέξιμος για τη δράση, και δευτερεύων ΚΑΔ τον «10.71-

Αρτοποιία· παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής». Επίσης, στο υποκατάστημα διαθέτει κύριο ΚΑΔ τον «10.71-Αρτοποιία· παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής», που είναι επιλέξιμος για τη δράση, ο οποίος πραγματοποίησε και το 70% του κύκλου εργασιών των 333.526,87€ το 2024. Από λάθος του λογιστή, δεν έχουν καταχωρηθεί στο Ε3 αγορές και πωλήσεις για τον μεταποιητικό ΚΑΔ 10.71 όπως θα ήταν το ορθό, αλλά έχουν μεταφερθεί ως αγορές και πωλήσεις εμπορευμάτων για εμπορική δραστηριότητα που μόνο η κύρια έδρα πραγματοποιεί. Επιτρέπεται να υποβάλλει τροποποιητικές στα Ε3 έτσι ώστε να είναι ορθή η εικόνα στον μεταποιητικό ΚΑΔ 10.71, ο οποίος θα είναι και επιλέξιμος προς υποβολή;

Απάντηση: Σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις εφόσον διαπιστωθεί λάθος στο έντυπο Ε3, μπορεί ο φορολογούμενος να υποβάλει ηλεκτρονικά τροποποιητική - συμπληρωματική δήλωση. Ως εκ τούτου, οι τροποποιητικές δηλώσεις θα γίνουν αποδεκτές για την αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι τα οικονομικά στοιχεία της κάθε επιχείρησης αντλούνται στο ΟΠΣΚΕ μέσω διαλειτουργικότητας μέσω ΑΑΔΕ. Τέλος, σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκλησης της δράσης, κατά την αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί επαλήθευση των δηλούμενων στοιχείων μέσω διασταυρώσεων και θα χρησιμοποιηθούν στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ). Σε περίπτωση που προκύψει η μη συνδρομή προϋπόθεσης συμμετοχής, η αίτηση χρηματοδότησης θα απορρίπτεται.

- 4. Ερώτηση:** Επιχείρηση που διαθέτει επιλέξιμους ΚΑΔ και έχει έδρα την Αττική, θα ιδρύσει υποκατάστημα στην Ηγουμενίτσα όπου και θα υλοποιήσει το σχέδιο. Είναι αποδεκτή η πρόταση δεδομένου ότι το υποκατάστημα και οι ΚΑΔ του θα έχουν έναρξη εντός του 2025; Εξετάζεται εάν ο επιλέξιμος ΚΑΔ του υποκαταστήματος είναι κύριος ή όχι;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, δεν είναι υποχρεωτικό οι επιχειρήσεις να εδρεύουν στην Περιφέρεια Ηπείρου, αλλά θα πρέπει να δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια και εάν δε διαθέτουν ήδη ενεργό υποκατάστημα εντός των ορίων της Περιφέρειας Ηπείρου να το δημιουργήσουν και σε αυτό να πραγματοποιηθεί το σύνολο των δαπανών του προτεινόμενου σχεδίου. Εάν δεν υπάρχει η εγκατάσταση στην Ήπειρο, μπορεί να δημιουργηθεί μετά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Για τυχόν ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, θα πρέπει να μην αλλοιώνεται ο χαρακτήρας κινήτρου για έργα που ενισχύονται με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό.

Σχετικά με τον ΚΑΔ επένδυσης, δεν εξετάζεται εάν είναι ο κύριος ΚΑΔ ή ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα.

- 5. Ερώτηση:** Σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο», στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και συγκεκριμένα στο δικαιολογητικό «03.02. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Βαθμολογίας», αναφέρεται ότι θα πρέπει να

επισυναφθεί οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας επενδυτικού σχεδίου, όπως και αρχείο υπολογισμού εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR). Θα επισυναφθούν συγκεκριμένα πρότυπα πινάκων βιωσιμότητας, καθώς και υπόδειγμα ή οδηγίες για την Οικονομοτεχνική Μελέτη (π.χ. με εισαγωγή και έξι διακριτές ενότητες), όπως γίνεται και στον Αναπτυξιακό Νόμο, με σκοπό να τα χρησιμοποιήσουμε κατά την υποβολή; Σε περίπτωση που δεν επισυναφθούν, θα γίνουν δεκτά οποιασδήποτε μορφής αρχεία υπολογισμού του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR);

Απάντηση: Για τη βαθμολογία του κριτηρίου «1.2 - Αποδοτικότητα του Επενδυτικού Σχεδίου» απαιτείται να προσκομιστεί οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου και επεξεργάσιμο αρχείο υπολογισμού του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR). Όσον αφορά στο αρχείο υπολογισμού, έχει αναρτηθεί στο site της ΕΥΔ Προγράμματος Ήπειρος και στο site του ΕΦΔ (Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων) το υπόδειγμα που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί.

Για την οικονομοτεχνική μελέτη δεν υπάρχει υπόδειγμα ούτε αυστηρά όρια για το τι θα πρέπει να περιλαμβάνει. Θα πρέπει να αναλύει και να τεκμηριώνει τα στοιχεία που συμπληρώνονται στο αρχείο υπολογισμού του εσωτερικού βαθμού απόδοσης και να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τεκμηρίωση για την υφιστάμενη κατάσταση (π.χ. περιγραφή της τρέχουσας παραγωγικής δραστηριότητας, δυνατά σημεία, αδυναμίες, ευκαιρίες, θέση της επιχείρησης στην αγορά / κλάδο), τεχνική ανάλυση επένδυσης και ανάλυση οικονομικών στοιχείων (τρέχουσα οικονομική κατάσταση, προβλέψεις εσόδων πωλήσεων τιμολογιακή πολιτική κ).

6. Ερώτηση: Για το βαθμολογούμενο κριτήριο 3.2 «Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας», παρακαλούμε για τη διευκρίνισή σας επί των κάτωθι σημείων:

Α. Σε περίπτωση που οι προσλήψεις νέου προσωπικού έχουν πραγματοποιηθεί πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, αλλά κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου οι Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) παρουσιάζουν αύξηση άνω των δύο (2) σε σχέση με το έτος βάσης, δύναται η επιχείρηση να λάβει τη σχετική μοριοδότηση για το κριτήριο 3.2;

Β. Ποιο θεωρείται έτος βάσης για τον υπολογισμό των πρόσθετων ΕΜΕ που θα ληφθούν υπόψη για τη βαθμολόγηση του ανωτέρω κριτηρίου;

Απάντηση: Στο κριτήριο βαθμολόγησης 3.2 «Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας» εξετάζεται η προβλεπόμενη στην αίτηση χρηματοδότησης δημιουργία νέων θέσεων εργασίας υπολογισμένες σε ΕΜΕ, εντός του χρονικού διαστήματος υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης, η χρονική διάρκεια υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ορίζεται σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης) και ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του εν λόγω κριτηρίου θα πρέπει να δηλωθούν οι θέσεις εργασίας σε ΕΜΕ που θα δημιουργηθούν **μετά την υποβολή της αίτησης**

χρηματοδότησης και μέχρι τη λήξη του έργου. Κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, όπου θα εξεταστεί η δημιουργία των νέων θέσεων εργασίας, θα ελεγχθούν οι ΕΜΕ της επιχείρησης για όλο το διάστημα υλοποίησης και θα συγκριθούν με τις ΕΜΕ της επιχείρησης το διάστημα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και συγκεκριμένα με το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

- 7. Ερώτηση:** Σύμφωνα με την Πρόσκληση και τα βαθμολογούμενα κριτήρια και συγκεκριμένα στην 1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ - 1.4 Αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας, η πατέντα σε ποιο επίπεδο θα πρέπει να κατοχυρωθεί (Πανελλαδικό, Ευρωπαϊκό κ.λπ.);

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης και πιο συγκεκριμένα στην 1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ - 1.4 Αξιοποίηση κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας / πατέντας, η μοναδική προϋπόθεση για την μέγιστη βαθμολογία των 10 μονάδων είναι η ύπαρξη πατέντας, οποιουδήποτε επιπέδου, η οποία ωστόσο θα συνδέεται και θα σχετίζεται με το αντικείμενο του επιχειρηματικού σχεδίου.

- 8. Ερώτηση:** Για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις ζητούνται μεταξύ άλλων :

A. Οικονομικά στοιχεία για τις χρήσεις 2023 & 2024 (όπου υφίστανται) κατά αντιστοιχία των δικαιολογητικών του σημείου α/α 4.

B. Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2023 & 2024 (όπου υφίστανται) και συγκεκριμένα: Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας Ε4 (πίνακας προσωπικού) και τυχόν τροποποιήσεων, για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Αποδεικτικό Υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε ή εναλλακτικά η ετήσια μισθοδοτική κατάσταση με το σύνολο των εργαζομένων και των ημερών απασχόλησης.

Όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία, οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα τήρησης βιβλίων θα πρέπει να προσκομίσουν και Β5, Β6 ή τον πίνακα του Παραρτήματος XV κατ' αντιστοιχία της αιτούσας ή μόνο το Ε3 είναι αρκετό;

Για τα στοιχεία προσωπικού αποστέλλονται τα στοιχεία για τα έτη 2023 & 2024 ή για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις;

Απάντηση: Για τις συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζονται τα οικονομικά στοιχεία κατά αντιστοιχία των δικαιολογητικών του σημείου α/α 5 του Παραρτήματος IV – Δικαιολογητικά υποβολής αίτησης χρηματοδότησης της πρόσκλησης. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα θα προσκομίζονται Ε3 με εμφανή τον αριθμό δήλωσης για τα έτη 2023 και 2024 και τυχόν έντυπα Β5 και Β6 αν και εφόσον έχουν συνταχθεί. Ο πίνακας οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος XV - Υπόδειγμα Πίνακα Οικονομικών στοιχείων, υπογεγραμμένος από το Νόμιμο εκπρόσωπο και το λογιστή της επιχείρησης, προσκομίζεται **υποχρεωτικά** από

την αιτούσα επιχείρηση για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων της πρόσκλησης και δεν απαιτείται να προσκομιστεί από τις συνδεδεμένες.

Σχετικά με τα στοιχεία τεκμηρίωσης του προσωπικού μιας συνδεδεμένης/συνεργαζόμενης επιχείρησης, απαιτείται αποδεικτικό Υποβολής δήλωσης Αποδοχών & Συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική Κατάσταση τέλους έτους, στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος για τα έτη 2023 και 2024, καθώς και Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας Ε4 (πίνακας προσωπικού) ετήσιοι πίνακες για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, ήτοι τα έτη 2022, 2023 και 2024 και τυχόν τροποποιητικοί αυτών.

- 9. Ερώτηση:** Ξενοδοχειακή μονάδα (ΚΑΔ 55) σχεδιάζει να φτιάξει νέα δωμάτια, με συνέπεια την αύξηση της δυναμικότητας της σε κλίνες. Μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα με αύξηση της δυναμικότητας της;

Απάντηση: Η αύξηση δυναμικότητας σε κλίνες σε οποιαδήποτε κατηγορία τουριστικών καταλυμάτων δεν είναι επιλέξιμη ενέργεια για τα επενδυτικά σχέδια με ΚΑΔ επένδυσης 55. Ως εκ τούτου, οι ενέργειες επέκτασης τουριστικού καταλύματος με αύξηση κλινών και η δημιουργία νέου τουριστικού καταλύματος αποτελούν μη επιλέξιμες ενέργειες στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

- 10. Ερώτηση:** Μια επιχείρηση θα υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση «Επιχειρώ – Καινοτομώ στην Ήπειρο» με καθεστώς ενίσχυσης ΓΑΚ 651/2014, και πρόκειται να υλοποιήσει ανέγερση νέου κτιρίου σε γήπεδο το οποίο είναι ήδη μισθωμένο εδώ και 1,5 έτος, με ενεργό μισθωτήριο, έχει εκδώσει ήδη οικοδομική άδεια για το κτίριο που θα ανεγερθεί αλλά δεν έχει ενεργοποιήσει εγκατάσταση στη συγκεκριμένη θέση – γήπεδο. Είναι επιλέξιμη η προαναφερόμενη περίπτωση η οποία διαθέτει ήδη μισθωτήριο συμβόλαιο ενώ στην Παρ. 13 – 01.15 Λοιπά Δικαιολογητικά της πρόσκλησης προβλέπεται ότι, για επενδυτικά σχέδια με καθεστώς ΓΑΚ 651/2014 τα οποία δεν υλοποιούνται σε ιδιόκτητο ακίνητο, κατά το στάδιο υποβολής απαιτείται μόνο προσύμφωνο μίσθωσης και όχι συμφωνητικό;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό 651/14 Άρθρο 2, σημείο 23 η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν συνιστούν έναρξη των εργασιών και, συνεπώς, δεν επηρεάζουν τον χαρακτήρα κινήτρου της επένδυσης. Κατά συνέπεια, η μίσθωση οικοπέδου και οι ενέργειες για την έκδοση οικοδομικής άδειας δεν δύνανται να διαρρήξουν τον χαρακτήρα κινήτρου, υπό την προϋπόθεση στο μισθωτήριο συμβόλαιο να μην περιλαμβάνονται όροι ανάληψης υποχρέωσης που καθιστούν μη αναστρέψιμη την επένδυση.

Επισημαίνεται ότι η αναφορά της πρόσκλησης στην υποχρέωση προσκόμισης προσυμφώνου μίσθωσης αντί συμφωνητικού αφορά ειδικά τις περιπτώσεις όπου η επένδυση υλοποιείται σε υφιστάμενο κτήριο, για το οποίο η πρόσκληση απαιτεί απόδειξη πρόθεσης δέσμευσης χωρίς οριστική εγκατάσταση κατά το στάδιο υποβολής. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη δεν καταλαμβάνει τις περιπτώσεις μίσθωσης οικοπέδου, όπου η μίσθωση αποτελεί προπαρασκευαστική ενέργεια για την ανέγερση νέας εγκατάστασης και, ως εκ τούτου, καλύπτεται από τη ρητή

εξαίρεση του άρθρου 2 σημείο 23 του Κανονισμού 651/2014 περί μη εκκίνησης των εργασιών.

11. Ερώτηση: Για τα ξενοδοχειακά καταλύματα υπάρχει απαίτηση, κατά την ολοκλήρωση και παραλαβή των έργων, να πληρούνται ειδικές προϋποθέσεις σε σχέση με την κατάταξη και τη δυναμικότητά τους. Για τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα υπάρχει η απαίτηση κατάταξης σε τουλάχιστον 3 κλειδιά και ελάχιστης δυναμικότητας 12 κλινών. Η δυναμικότητα θα εξεταστεί για το ίδιο σήμα ΜΗΤΕ για όλα τα μη κύρια καταλύματα ή ξεχωριστά ανά εγκατάσταση;

Απάντηση: Κατά την ολοκλήρωση και παραλαβή των επενδυτικών σχεδίων, στον τομέα του Τουρισμού για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών καταλύματος (κύριο ή μη) θα εξεταστεί η κατάταξή τους και η δυναμικότητα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 5 της πρόσκλησης. Όσον αφορά στα μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα σημειώνονται τα κάτωθι:

Α. Για τα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες θα εξεταστεί η δυναμικότητα τους με ελάχιστο αριθμό κατοικιών τις τρεις (3) κατοικίες, οι οποίες θα πρέπει υποχρεωτικά να ενσωματώνονται στο ίδιο σήμα ΜΗΤΕ.

Β. Για τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια – διαμερίσματα θα εξεταστεί η κατάταξή τους σε τουλάχιστον τρία (3) κλειδιά και η δυναμικότητα τους με τουλάχιστον 12 κλίνες. Η δυναμικότητα των ενοικιαζόμενων δωματίων δύναται να εξεταστεί και αθροιστικά ανά **φορολογική εγκατάσταση** στην οποία λειτουργεί η επιχείρηση και διαθέτει δύο ξεχωριστά κτήρια επιπλωμένων δωματίων, με ξεχωριστό σήμα στο κάθε κτήριο, και συνολικής δυναμικότητας τουλάχιστον 12 κλίνες και στα δύο κτήρια.

12. Ερώτηση: Είναι δυνατόν να γίνει συνδυασμός μέσου υπολοίπου προηγούμενου μήνα από το χρόνο υποβολής από επαγγελματικό λογαριασμό και μέσου υπολοίπου από λογαριασμό ταμειευτηρίου για απόδειξη ιδιωτικής συμμετοχής; Πρόκειται για ατομική επιχείρηση του ξενοδοχειακού κλάδου.

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, για την τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής με κεφάλαια της επιχείρησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε κεφάλαια της επιχείρησης με την προσκόμιση τραπεζικής βεβαίωσης μέσου υπολοίπου εταιρικού/επαγγελματικού τραπεζικού λογαριασμού για το μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, είτε κεφάλαια των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης με την προσκόμιση τραπεζικής βεβαίωσης με διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταίρων/μετόχων την τελευταία ημέρα του μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και τα μέσα διαθέσιμα υπόλοιπα του προηγούμενου ημερολογιακού μήνα πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, είτε συνδυασμός των ανωτέρω.

Σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης, όπου θα γίνει συνδυασμός των ανωτέρω περιπτώσεων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο λογαριασμός όψεως για την προσκόμιση μέσου υπολοίπου του μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και ο λογαριασμός ταμειευτηρίου του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης, στον οποίο ο δικαιούχος εμφανίζεται ως πρώτος /κύριος δικαιούχος ή συν δικαιούχος, για την προσκόμιση μέσου υπολοίπου του μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης

13. Ερώτηση: Προθεσμιακές καταθέσεις, είτε φυσικών προσώπων (εταίρων/μετόχων) είτε νομικών προσώπων (εταίρων/μετόχων ή του φορέα επένδυσης) θεωρούνται διαθέσιμα κεφάλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Οι προθεσμιακές καταθέσεις δύναται να θεωρούνται διαθέσιμα κεφάλαια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν μέρος εξασφάλισης για τυχόν δάνειο/εγγυητική κτλ. Η ανωτέρω προϋπόθεση θα πρέπει να τεκμηριώνεται κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης με την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης από το Τραπεζικό Ίδρυμα.

14. Ερώτηση: Σχετικά με την απόδειξη της κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής, υπάρχει η δυνατότητα της προσκόμισης πρόθεσης/προέγκρισης/έγκρισης/σύμβασης δανείου, με ημερομηνία που προηγείται της υποβολής της αίτησης. Εάν κατά την υλοποίηση, σε περίπτωση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος δεν προβεί σε λήψη του συγκεκριμένου δανείου, μπορεί να κάνει αλλαγή χρηματοδοτικού σχήματος; Σε αυτή την περίπτωση, προκειμένου να μη μειωθεί η βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου με κίνδυνο την απένταξη του έργου, θα εξετασθεί η ίδια συμμετοχή του δικαιούχου τη στιγμή της υποβολής της αλλαγής χρηματοδοτικού σχήματος ή κατά την υποβολή της αίτησης συμμετοχής στη δράση;

Απάντηση: Η αλλαγή στον τρόπο κάλυψης της ίδιας συμμετοχής δύναται να πραγματοποιηθεί κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής (κωδικός 10).

Σημειώνεται ότι για να γίνει δεκτό ένα αίτημα τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής, θα πρέπει το ποσοστό κάλυψης της ίδιας συμμετοχής να μην είναι μικρότερο του 25% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση που το επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης είναι ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός, θα πρέπει επιπλέον να τεκμηριώνεται ότι η κάλυψη τουλάχιστον του 25% των επιλέξιμων δαπανών που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 προέρχεται μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης.

Τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης του νέου τρόπου κάλυψης της ίδιας συμμετοχής θα πρέπει να υποβάλλονται συνοδευτικά του αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ κατ' αντιστοιχία των δικαιολογητικών υποβολής της αίτησης

χρηματοδότησης, με χρονικό ορόσημο την υποβολή του αιτήματος τροποποίησης.

Συνεπώς, εάν απαιτηθεί αλλαγή του τρόπου κάλυψης της ίδιας συμμετοχής από δάνειο σε ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, θα πρέπει με το αίτημα τροποποίησης να προσκομιστούν τραπεζικές βεβαιώσεις με το μέσο υπόλοιπο των λογαριασμών της επιχείρησης για το μήνα που προηγείται του μήνα υποβολής του αιτήματος τροποποίησης ή αντίστοιχες βεβαιώσεις με τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταίρων /μετόχων.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ**15. Ερώτηση:** Σχετικά με την επιλεξιμότητα Φωτοβολταϊκού σταθμού:

- α. Είναι επιλέξιμη η προμήθεια και εγκατάσταση panel φωτοβολταϊκών 10 kWp, με παράλληλη αγορά inverter 40kw & μπαταρίας 70 kWh;
- β. Η μπαταρία έχει περιορισμό μόνο ως προς το ελάχιστο του μεγέθους. Μπορεί να είναι επιδοτούμενο το μέγεθος των 70 kWh;
- γ. Τα φωτοβολταϊκά θα είναι 10 kWp, δηλαδή στο όριο του προγράμματος. Είναι επιδοτούμενα στο σύνολό;
- δ. Το inverter επιθυμούμε να είναι 40 kW για τεχνικούς λόγους, ώστε να μπορούμε να εκμεταλλευτούμε το σύνολο της ισχύος της μπαταρίας (ένα inverter 10 kW θα εκμεταλλευόταν μόνο το ένα τρίτο της μπαταρίας). Είναι επιλέξιμο;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση, είναι επιλέξιμη η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10 Kw, υπό την προϋπόθεση η εγκατεστημένη ισχύς παραγωγής του φωτοβολταϊκού σταθμού να μην υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη φωτοβολταϊκός σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο / φορέα.

Φ/Β σταθμοί με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη των 10 Kw κρίνονται αυτόματα μη επιλέξιμοι προς χρηματοδότηση και δεν επιχορηγούνται στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένων και των συνοδευτικών τους δαπανών (inverter, κόστη εγκατάστασης κτλ).

Όσον αφορά στους αντιστροφείς (Inverter) που θα τοποθετηθούν στην εγκατάσταση του Φ/Β σταθμού, θα πρέπει να είναι ίδιου επιπέδου ισχύος με την ισχύ του Φ/Β σταθμού και να εξυπηρετούν αποκλειστικά την ενισχυόμενη εγκατάσταση Φ/Β σταθμού. Inverter με ισχύ πολύ μεγαλύτερη της ισχύος του ενισχυόμενου Φ/Β σταθμού θα κριθούν μη επιλέξιμοι κατά την αξιολόγηση.

Σχετικά με το σύστημα αποθήκευσης ενέργειας, σημειώνεται ότι στην πρόσκληση δεν ορίζεται ανώτατο όριο της χωρητικότητάς του, αρκεί να πληρούνται οι όροι της πρόσκλησης και συγκεκριμένα να διαθέτει κατ' ελάχιστο ωφέλιμη χωρητικότητα ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα. Για τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό θα πρέπει επιπλέον η συνιστώσα της αποθήκευσης να απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με την πρόσκληση, οι δαπάνες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και συστήματος αποθήκευσης τεκμηριώνονται -και ως προς τη χωρητικότητά τους- κατά την πιστοποίησή τους, με την υποβολή σχετικής έκθεσης υπογεγραμμένης από αρμόδιο μηχανικό, όπου αναφέρονται αναλυτικά οι ενεργειακές απαιτήσεις της επιχείρησης και το πως αυτές καλύπτονται. Για την επιλεξιμότητα των εν λόγω δαπανών θα εξετάζεται

επιπλέον η ύπαρξη, εφόσον απαιτούνται, των κατάλληλων αδειοδοτήσεων τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού και του συστήματος αποθήκευσης. Ως εκ τούτου, το ανώτατο όριο χωρητικότητας του σταθμού αποθήκευσης ορίζεται από τις ανάγκες της επιχείρησης που εξυπηρετεί και το σύστημα Φ/Β με το οποίο είναι συνδεδεμένο.

16. Ερώτηση: Μπορεί ένα επενδυτικό σχέδιο να υποβληθεί και να αφορά τεκμηριωμένα μία από τις προτεραιότητες του Παραρτήματος II και να έχει και συμπληρωματικές επιλέξιμες δαπάνες που δε θα ταιριάζουν με την επιλεγμένη προτεραιότητα;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης, όπως διαμορφώνεται στην 1^η τροποποίησή της, θα πρέπει το κάθε επενδυτικό σχέδιο τεκμηριωμένα να συνδέεται με Προτεραιότητα/ες Περιοχής/ών Παρέμβασης ενός αποκλειστικά Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης του Παραρτήματος II που ανήκει ο ΚΑΔ επένδυσης, όπως αποτυπώνεται στο Παράρτημα III της πρόσκλησης.

Για να κριθεί μια δαπάνη επιλέξιμη, θα πρέπει να εμπίπτει στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της πρόσκλησης, να εξυπηρετεί τον δηλούμενο ΚΑΔ επένδυσης και να συνδέεται τεκμηριωμένα με Προτεραιότητα/ες Περιοχής/ών Παρέμβασης ενός αποκλειστικά Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης της ΕΣΣΕ που αναφέρονται στο Παράρτημα II.

Ως εκ τούτου, το σύνολο των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει τεκμηριωμένα να συνδέονται με Προτεραιότητα/ες Περιοχής/ών Παρέμβασης ενός αποκλειστικά Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα κρίνονται, κατά την αξιολόγηση, ως μη επιλέξιμες προς χρηματοδότηση.

Σημειώνεται ότι για τα επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, οι δαπάνες του άρθρου 14 για να κριθούν επιλέξιμες πέραν των ανωτέρω θα πρέπει τεκμηριωμένα να συμβάλουν και στην δηλωθείσα αρχική επένδυση.

17. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμη η δαπάνη που αφορά σε γεννήτρια πετρελαίου ή βενζίνης η οποία θα καλύπτει την επάρκεια σε ηλεκτρική ενέργεια βιομηχανικού χώρου σε περίπτωση διακοπής ρεύματος;

Απάντηση: Στην κατηγορία «02.06: Λοιπός Εξοπλισμός», επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν σε έπιπλα γραφείου, συστήματα ασφαλείας και πυρασφάλειας και μονάδες φόρτισης ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων. Η δαπάνη προμήθειας γεννήτριας καυσίμου δύναται να εμπίπτει στις εξαιρέσεις του άρθρου 7 του Κανονισμού 1058/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 και να χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, υπό την προϋπόθεση απουσίας από την αγορά αντίστοιχης ηλεκτρικής επιλογής.

Ως εκ τούτου, η προμήθεια γεννήτριας καυσίμου που θα συμβάλει στην απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησης σε περίπτωση διακοπής ρεύματος, δύναται να αποτελεί σύστημα ασφάλειας της επιχείρησης και να κριθεί επιλέξιμη δαπάνη στην κατηγορία δαπανών «02.06: Λοιπός Εξοπλισμός» εφόσον τεκμηριωθούν τα κάτωθι:

Α. Αναγκαιότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της επιχείρησης ή συγκεκριμένου εξοπλισμού,

Β. Μη ύπαρξης άλλης ηλεκτρικής λύσης,

Γ. Συνάφειά της δαπάνης με την επιλεγμένη προτεραιότητα της Περιφερειακής διάστασης.

Σε περίπτωση μη επαρκούς τεκμηρίωσης κατά την αξιολόγηση, η εν λόγω δαπάνη δύναται να κριθεί μη επιλέξιμη.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση έγκρισης της δαπάνης, κατά τη υλοποίηση θα πρέπει να προσκομιστούν τα κατάλληλα αδειοδοτικά έγγραφα για τη λειτουργία της πριν την πιστοποίηση της δαπάνης.

18. Ερώτηση: Σχετικά με την κατηγορία δαπάνης «2.23: Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)», δύναται να είναι επιλέξιμο επενδυτικό σχέδιο που θα μοιράζει «50-50» την εν λόγω δαπάνη, τόσο στην έδρα όσο και στο υποκατάστημα της επιχείρησης, ώστε να εξοπλιστεί με φωτοβολταϊκούς σταθμούς και συστήματα αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) αθροιστικής εγκατεστημένης (έδρα και υποκατάστημα) ισχύος έως 10 Kw?

Απάντηση: Οι δαπάνες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης πρέπει να αφορούν τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης όπου προτείνεται η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, τηρώντας όλες τις προϋποθέσεις της πρόσκλησης. Σε περίπτωση που προτείνονται δαπάνες επένδυσης και στην έδρα και στο υποκατάστημα της επιχείρησης, εντός της Περιφέρειας Ηπείρου, είναι δυνατή η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και συστημάτων αποθήκευσης τηρώντας σωρευτικά τις προϋποθέσεις της πρόσκλησης.

19. Ερώτηση: Επιχείρηση υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης για εκσυγχρονισμό τυροκομικής μονάδας με ΚΑΔ 10.51. Μπορεί να συμπεριλάβει δαπάνη για αγορά βυτιοφόρου μεταφοράς γάλακτος στην κατηγορία δαπανών 02.20, εφόσον πρόκειται για μια ειδική δαπάνη προσαρμοσμένη αποκλειστικά για την συγκεκριμένη δραστηριότητα και αναπόσπαστο τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας, δεδομένου ότι αποτελεί τμήμα της παραγωγικής διαδικασίας γιατί τροφοδοτεί την παραγωγική μονάδα με την πρώτη ύλη. Στην περίπτωση που αυτό αποκλειστεί, μπορεί να μπορεί να προβεί στην αγορά μόνο του βυτίου και να ενταχθεί στον παραγωγικό εξοπλισμό;

Απάντηση: Στην κατηγορία δαπανών «02.20: Παραγωγικός και Μηχανολογικός Εξοπλισμός» εντάσσονται δαπάνες που αφορούν σε προμήθεια εξοπλισμού για την παραγωγή, αποθήκευση, συντήρηση και διάθεση προϊόντων, ενώ τα μεταφορικά μέσα κάλυψης των αναγκών της επιχείρησης εντάσσονται στην κατηγορία δαπανών «02.24: Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα».

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης το αποσπώμενο βυτίο δύναται να ενταχθεί στην κατηγορία 02.20 του παραγωγικού εξοπλισμού χωρίς

τον τράκτορα, ο οποίος μπορεί να ενταχθεί στην κατηγορία των μεταφορικών μέσων 02.24 και να επιχορηγηθεί εάν και εφόσον είναι αμιγώς ηλεκτρικός και εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του Κεφαλαίου 6 της πρόσκλησης. Για την επιλεξιμότητα της δαπάνης, θα πρέπει να τεκμηριωθεί η χρήση του αποσπώμενου βυτίου (προμήθεια ηλεκτρικού τράκτορα στο επενδυτικό σχέδιο, προμήθεια με ίδια μέσα τράκτορα μη ηλεκτρικού, χρήση υφιστάμενου), ώστε να διασφαλίζεται η λειτουργικότητα της επένδυσης.

20. Ερώτηση: Επιχείρηση με ΚΑΔ επένδυσης «61.90.10.07 - Υπηρεσίες πρόσβασης του κοινού στο διαδίκτυο (σε χώρους, που δεν παρέχονται τρόφιμα ή ποτά)» θέλει να αιτηθεί δαπάνες όπως υπολογιστές, καρέκλες υπολογιστών και playstation. Δεδομένου πως πρόκειται για Internet Cafe, ο παραπάνω εξοπλισμός θα τοποθετηθεί στην κατηγορία του Μηχανολογικού Παραγωγικού Εξοπλισμού λόγω της δραστηριότητας της επιχείρησης. Είναι αποδεκτό αυτό από το πρόγραμμα?

Απάντηση: Λόγω της φύσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας, δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης υπολογιστών, κονσόλων κ.λπ. δύναται να είναι επιλέξιμες στην κατηγορία δαπανών «02.20: Παραγωγικός και Μηχανολογικός Εξοπλισμός», ως προμήθεια ειδικού εξοπλισμού για την ανάπτυξη υπηρεσιών. Οι δαπάνες προμήθειας καρεκλών, εντάσσονται στην κατηγορία «02.06: Λοιπός εξοπλισμός», ως εξοπλισμός επιχείρησης για έπιπλα γραφείου / καταστήματος (ως 10% του επιχορηγούμενου εξοπλισμού).

Επισημαίνεται ότι για να κριθεί μια δαπάνη επιλέξιμη στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, θα πρέπει να εμπίπτει στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της πρόσκλησης, να εξυπηρετεί τον δηλούμενο ΚΑΔ επένδυσης και να συνδέεται τεκμηριωμένα με Προτεραιότητα/ες Περιοχής/ών Παρέμβασης ενός αποκλειστικά Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης της ΕΣΣΕ που αναφέρονται στο Παράρτημα II.

21. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμη η δαπάνη προμήθειας ψυκτικού μηχανήματος THERMO KING και μόνωσης διατήρησης θερμοκρασίας παραγόμενων προϊόντων επί αυτοκινήτου το οποίο θα μεταφέρει τα παραγόμενα εμπορεύματα μιας επιχείρησης με ΚΑΔ επένδυσης 10.85.19 & 10.11.30, που θα υποβάλει επενδυτικό σχέδιο για την ανέγερση νέας εγκατάστασης σε νέο χώρο; Να σημειωθεί πως το αυτοκίνητο δεν θα είναι ηλεκτρικό και συνεπώς μη επιλέξιμο στο πρόγραμμα.

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, η δαπάνη προμήθειας ψυκτικού μηχανήματος THERMO KING, καθώς και μόνωσης διατήρησης θερμοκρασίας των παραγόμενων προϊόντων, ως δημιουργία ψυκτικού θαλάμου επί υφιστάμενου αυτοκινήτου της επιχείρησης δύναται να είναι επιλέξιμες δαπάνες στην κατηγορία «02.20: Παραγωγικός εξοπλισμός», εφόσον διαπιστωθεί ότι συνάδει με την επιλεχθείσα προτεραιότητα/ες, περιοχής παρέμβασης/ων του Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης που ανήκουν οι δηλούμενοι ΚΑΔ επένδυσης. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση επιλογής του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ως καθεστώς ενίσχυσης για την επιλεξιμότητα της δαπάνης θα εξετάζεται η συνεισφορά της κάθε δαπάνης στην δηλωθείσα αρχική επένδυση.

22. Ερώτηση: Ελαιοτριβείο που βρίσκεται σε οικόπεδο εντός οικισμού, επιθυμεί να μετεγκατασταθεί εκτός οικισμού, σε οικόπεδο στο οποίο υφίσταται ήδη βιομηχανικό κτίριο. Είναι επιλέξιμη δαπάνη η αγορά του κτιρίου προκειμένου να πραγματοποιήσει όλες τις απαραίτητες κτιριακές παρεμβάσεις για εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος, με την προϋπόθεση ότι θα τηρηθεί το όριο του 60% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης, η αγορά οικοδομημένης ή μη οικοδομημένης γης είναι μη επιλέξιμες δαπάνες.

23. Ερώτηση: Μεταποιητική επιχείρηση επιθυμεί να εντάξει στον προϋπολογισμό του επενδυτικού της σχεδίου την προμήθεια περονοφόρων/παλετοφόρων οχημάτων. Είναι η δαπάνη επιλέξιμη στην κατηγορία «02.20: Παραγωγικός και Μηχανολογικός Εξοπλισμός»;

Απάντηση: Η δαπάνη προμήθειας περονοφόρων/παλετοφόρων οχημάτων δύναται να είναι επιλέξιμη δαπάνη στην κατηγορία «02.20: Παραγωγικός και Μηχανολογικός Εξοπλισμός», εφόσον ο εξοπλισμός είναι ηλεκτρικός, εξυπηρετεί τον δηλούμενο ΚΑΔ επένδυσης και τεκμηριωμένα συνάδει με την επιλεχθείσα προτεραιότητα/ες, περιοχής παρέμβασης/ων του Τομέα της Περιφερειακής Διάστασης που ανήκει ο δηλούμενος ΚΑΔ επένδυσης.